

Henseende en ligegyldig Sag. Den Stilling, som Udvalget saaledes har indtaget overfor denne 3die Behandling, maa iøvrigt ogsaa for mig have en særegen Betydning, da der var Forslag, som jeg under andre Forudsætninger ganske vist vilde have søgt en stærk Opfordring til at bringe frem ved 3die Behandling; men jeg maa erklære, at den ærede Ordførers Udtalelse er fuldkommen overensstemmende med den Opfattelse, jeg har af Udvalgets Forhandlinger.

N. Andersen: Det er mig ikke uventet, at der er blevet stillet Vædringsforslag om at gjenoptage § 14, da denne Paragraph blev forkastet med et lige Stemmetal for og imod; men jeg maa tilstaae, at det derimod har været mig uventet, at Forslaget er kommet fra det ærede Medlem for Aarhus Amts 1ste Valgkreds (Winther). (Winther: De har jo nu hørt min Grund!). Det forekommer mig, at den Grund, det ærede Medlem anførte for nu at fremkomme med et saadant Forslag, var af en saadan Art, at han egentlig helst maatte have beholdt den for sig selv, thi at det ærede Medlem skulde i den Grad have misforstaaet den oprindelige Paragraph, at han nu havde faaet et heelt andet Syn paa det, det er dog virkelig løierligt; thi den var ikke saa utydelig, at man dog nok maatte kunne forstaae, hvad Meningen var, saa hvad han nu har seet, maatte han vel have kunnet see dengang. Men det ærede Medlem brugte en Uttring i Motiveringen for nu at vedtage hans Forslag, som jeg ikke paa nogen Maade kan lade uimodsaagt. Det ærede Medlem sagde, at en Tiende-deel af Fæstegodset var uigjenkaldelig tabt eller opgivet ved Loven af 19de Februar 1861. Det er paa ingen Maade rigtigt. Den er kun tabt for det, som hidtil er solgt, men med Hensyn til det, som er tilbage, har Lovgivningsmagten det i sin Haand at raade over, om denne Tiende-deel ogsaa skal tages for dettes Bedkommende eller ikke. Tiendedelen er først uigjenkaldelig tabt, naar man vedtager det Forslag, som det ærede Medlem nu har stillet, men vedtager man ikke dette, og vedtager man iøvrigt Lovforslaget som det foreligger, er der kun een Udvei for Godseierne til at

redde Tiendedelen, nemlig at de forelægge den Plan, som er foreskrevet i en af de sidste Paragrapher, og jeg tvivler meget om, at Godseierne have lyst til at komme med en saadan Plan, jeg troer, at mange af dem, foruden af andre Grunde, ogsaa af den Grund ville give Afkald paa Tiendedelen, naar man ikke saa at sige nøder dem til at tage den. Jeg vil paa ingen Maade kunne stemme for det ærede Medlems Forslag under Nr. 16, thi ligesom jeg aldrig har kunnet billige eller anerkjende det Rigtige i, at man opoffrede Tiendedelen af Fæstegodset paa den Maade, som man har gjort, saaledes vil jeg heller ikke nu være med at give en ny Stadfættelse af den gamle Bestemmelse.

B. Holm: Jeg for mit Bedkommende befinder mig i en noget forunderlig Stilling, hveergang jeg skal stemme over Vædringsforslag til denne Sag, idet man, hveergang der kommer Vædringsforslag frem, bestandig hører Udtryk som: „Hvis det Vædringsforslag bliver vedtaget, kan man være ganske sikker paa, at vi ingen Lov faae“. Ved anden Behandling af denne Sag stemte jeg derfor kun for enkelte af Forslagene, nemlig dem, som jeg, fra mit Standpunkt betragtet, ansaae for at vedrøre Principspørgsmaal. Nu er der atter denne Gang stillet ikke saa faa Forslag, og jeg skal derfor tillade mig at begrunde min Stilling til enkelte af dem. Jeg skal da først tage Forslaget under Nr. 1, som er stillet af det ærede Medlem for Aarhus Amts 1ste Valgkreds (Winther); med Hensyn til dette kan jeg sige, at jeg er fuldstændig enig med den ærede Ordfører; jeg kan ikke indsee, at dette Forslag kan være til nogen virkelig Nytte, idet jeg gaaer ud fra, at naar en Fæster ønsker at købe sin Gaard, vil han søge at komme overeens med Godseieren underhaanden, og det er netop til Fordeel for Godseieren at sælge saa snart, som muligt. Da de ældre Fæstere sidde langt billigere ved Gaarden end de yngre Fæstere, er det en reen Fordeel for Godseieren at sælge jo før jo hellere, og fra den Side betragtet seer jeg altsaa ikke, at Forslaget har nogen praktisk Betydning. — Derimod var jeg bestemt paa at stemme for